

מאורות אל העבר

כו שבט תרע"ד | 24/02/1914

קרבות העברית בכרמל (מלחמת השפות)

"נשמתו של עמנו היא תורתו (!) ושפתו". כך זעק מעל קירות ירושלים הכרוז, אחד מני רבים, שהדפיסו אנשי הוועד למען החינוך העברי בארץ ישראל. הכרוזים הופצו כחלק ממאבק אדיר שקרע את היישוב היהודי בארץ ואת התנועה הציונית, ונדע בשם "מלחמת שפות". המאבק החל לאחר שהתברר כי חברת "עזרה" הגרמנית, שמימנה את פעילותם של מוסדות חינוך רבים בארץ, עומדת לפתוח בחיפה בית ספר טכנולוגי גבוה - הטכניקום. אנשי החברה, שלא היו בהכרח ציוניים, ביקשו ללמד במוסד בשפה המדעית הבינלאומית - גרמנית. בכך, הם עוררו את חמתם של נאמני העברית שצעדה את צעדיה הראשונים כשפה מדוברת ביישוב היהודי בארץ ישראל בראשית המאה העשרים. המאבק הציבורי כלל אספות עם, מאמרי עיתונות בעד ונגד בכל רחבי העולם היהודי, הפגנות כרוזים, שביתות של תלמידים ושל מורים במוסדות "עזרה", ואף הקמת בתי ספר חלופיים למוסדות "עזרה", ובראשם "סמינר ילון" בירושלים ו"בית הספר הריאלי העברי" בחיפה. בסופו של דבר, עשה הלחץ את שלו, ובכ"ו בשבט תרע"ד (24.2.1914) החליט הוועד המנהל של "עזרה" כי שפת הלימוד ב"טכניקום" תהיה עברית.

